לעיל קנה: גיטין יד:],
 קדושין קף כו: [ע"ש וכן בכש"י במדוני כדכתיב כדכתיב מתן מדון, ג) [ל"ל אלעזר

וכן איתא בקדושין כו: וכ"כ תוס"ן, ד) [שבת כט:

קבו א מיי׳ פ״ח מהל׳ זכיה קבו א מייי פ"ח מהני זכיה ומתנה הלי ב סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סיי רנ סעיף א: קבוח ב מייי פ"ה מהלי כלאים הלי יח סמג

קנו:

לאון רפ טוש"ע יו"ד סי רלו סעיף יד: קממ ג ד מיי' פ"ח מה' לנו פעיף יו. קממ ג ד מייי פ״ח מה׳ זכיה ומתנה הלי [ב] ג סמג עשין פב טור וש״ע ח"מ סיי רנד: קנ ה מיי שם הלי ב וסמג

שם טוש"ע ח"מ פיי רג מעיף א: קנא ו מיי שם פ"ד הלי ח סמג שם טוש"ע ח"מ סי׳ רמג סעיף יח:

מוסף תוספות

א. וג' מחלוקת בדבר. ג'עון יד: מוד'ס ר' לולעור. ב. שהוא סבור שאם אין קנין אין דבריו קיימים. רעב"א. ג. דליכא מאן דפליג בכל דבעי קנין לומר שאם עמד חוור, לומר שאם עמד חוזר, דא״כ כל כורחין הוה לן למימר דיש קנין לאחר מיתה, ואי אפשר, רשנ״6. T. לקנות ביתא בשבת ו. לקנות ביתא בשבת ולגרש כדי שלא תטרף דעתו של חולה עליו. ליטכ"ל גיטין עו: והא דאיצטריך להקנות בקנין בריא ולא הקנה באמירה בעלמא אע"ג דוה ודאי בעלמא אע"ג דוה ודאי מצוה מחמת מיתה הוה ואפי׳ במתנה במקצת לא בעי קנין ובאמירה בעלמא מקנה, שאני הכא בגט . רבעינן הקנאת בריא כי . היכי דתקנה מחיים דמתנת שכיב מרע אינו קונה עד לאחר מיתה ואין גט לאחר מיתה. עס. ה. דלא תפול קמי יבם. גיטיו עו: תוד"ה קמי יבם. גיטין עז: מוד״ה וחיזל., 1. כדמוכח בפ״ק דב״מ (י.) דאמרינן חצר משום ידה איתרבי ולא גרע משליחות. סנהדרין מס: מוד״ה קטן. 1. וקטן לאו בר שליחות הוא. שס.

רבינו גרשום

אמרו לו כו׳ וקיימו את דבריה. אלמא דדברי שכיב מרע ככתובין וכמסורין דמו דבאמירה בעלמא קיימו אליעזר. לעולם צריך חיזוק וקנין כבריא והכא שלא כדין עשו להם לבני רוכל לפי שהיו רשעים תקברן עשו לוום לבני ווכל שהיו רשעים תקברן ואין מביאין ראיה מהם שמוטב שתירש הבת יותר מהם לפיכך קנתה הבת: במרוני אחד. מאותו הבת: במרוני אחד. מאותו מקום היה ששמו מרון ושכיב מרע היה והיו לו מטלטלין הרבה ולקח בית סלע שקנהו בזול שאינו ראוי לחרישה ולא קנאו אלא להאי צורך להקנות בו וקיימו חכמים את דבריו. אלמא דצריך חיזוק מעשה כבריא: בריא היה. להכי צריך חיזוק: מקיימי הוצים בכרם היו. וחשוב . ורע וכלאים בכרם הוי הואיל דאינהומקיימי בידים הואיל דאינהומקיימי בידים הן: וחכמים אומרי׳ לא קידש אלא בדבר שכמוהו מקיימין. הואיל שרוב בני אדם אין מקיימין אותו לא חשוב כלאים ולעולם חכמים את דבריה כי אם דדברי שכיב מרע ככתובין . וכמסוריז דמי: אפי' בשבת. אע״ג דבעלמא אין קנין אע״ג דבעלמא אין קנין בשבת דכל קנין דמי כמקח וממכר דתפיש נותן סודר ומקני בשביל ההוא סודר מאי דבעי אפ״ה גבי שכיב מרע קונין אפי׳ בשבת: ולא מרע קונין אפי׳ בשבת: ולא ליחוש לדברי ר׳ אליעזר. כלומר האי דקאמר קונין

אמרו לו מעשה דבני רוכל כו' לימא להו דשבת הוה ע"כ דברי ר"ת ועוד הקשה ר"י מדאמרי' בגיטין בסוף פ"ק (דף יד: ושם) גבי הולך מנה לפלוני כו' ומוקי לה התם בשכיב מרע וקאמר ר"י הנשיא משום ר' יעקב שאמר משום רבי מאיר כר' אליעזר (ח) דבחול לריך

קנין ואי גרסי׳ הכא רבי אליעזר הא אית ליה לר"מ בגמ' דרבי אליעזר אומר בחול דבריו קיימין ולא הלריך קנין והתם בחול מיירי מדקאמר הולך מנה לפלוני דמשמע בחול אלא ש"מ דגרם רבי אלעזר ואית ליה בין בשבת בין בחול לריך קנין ופליג אדרבי אליעזר ורבי יהושע דבסמוך א וגרסי׳ ולא לחוש לדברי רבי אלעזר וכן בפ"ק דקדושין (דף כו:) גבי בעיא דלבורין ולקמן בגמ' גבי המקיים קולים בכרם גרם רבי אלעזר וכן בשבת פרק חבית (דף קמד:) דמייתי לה ההוא דהמקיים קולים בכרם והר"ר ינחק בר מאיר הקשה מן התוספתא (פ"י) דקתני התם המסוכן שחלק נכסיו על פיו בין בחול בין בשבת דברי המת יעשו אבל בריא עד (ש) שיקנו בכסף ובשטר ובחוקה ר"ה חומר נכסים שיש להם אחריות נהנים בכסף ובשטר ובחזקה ושאין להם אחריות אין נקנים אלא במשיכה אמר ר' אליעזר מעשה במרוני אחד שהיה בירושלים והיו לו מטלטלין הרבה כו' במה דברים אמורים בחול אבל בשבת לא יעשה ואם עשה שבה אבל ר' יהושע אומר בחול אמרו קל וחומר בשבת דברי ר"מ ורבי יהודה אומר רבי אליעזר אומר במה דברים אמורים בשבת אבל בחול לא יעשה ואם עשה עשוי רבי יהושע אומר בשבת אמרו קל וחומר בחול אלמא משמע דכולה רבי אליעזר קתני לה ואור"י דלא קשיא מידי דבמה דברים אמורים דתוספתא אמתני' דהכא האי ולא אמילתא דרישא דר' אלעזר דתוספתא אלא אמילתא דרבנן האמר דאמרי דלא בעי קנין והכי פירושא דאם עשה עשוי ולא אמרינן דאין קנין לאחר מיחה דכיון שאין יכול לעשות אלא בקנין מודו כ״ע שיועיל

זה הקנין לאחר מיתה והוי כאילו פירש מהיום אם לא יחזור בו לאחר מיתה וה"ק לא יעשה בלא קנין ואם עשה בקנין מה שעשה עשוי ולכתחילה נמי יכול לעשותה בקנין: בבינתי לבתי. פי' רבינו שמואלי נושק"א בלע"ז שחוגרת בה לוארה ואין נראה לר"י מדאמר בשבת פרק במה אשה יולאה (דף סב.) ולא תלא בכוליאר וקאמרי׳ בגמרא מאי בכוליאר אמר רב מכבנתא (י) היינו כבינתי דהכא ופי׳ רש״י התם נושקא ולמה אסור לנאת בו בשבת והלא אינו עשוי אלא דרך מלבוש ושלפא ומחוי נמי לא שייך ביה כיון שתגלה בשרה ועוד אמרי׳ ביומא פרק יי אמר להם הממונה (דף כה.) גבי כהנים תנא היו עומדים בכוליאר פירוש עומדין בעיגול ע"כ נראה לר"י כפירוש הערוך שפירש בכוליאר הוא כעין עטרה ומ"מ יש בה שום דבר חד כדאמרי" בשילהי דשבת (דף קנו:) דשקלה למכבנא ויהבא בעיני דחיויא וכבינתי דהכא אין לפרש נושקא אפילו תחלק בין מכבנתא דשבת לכבינתי דהכא דהא כתיב בישעי׳ (ג) ובתי הנפש והלחשים ופי׳ רש״י שם בתי הנפש נושהא שהיא כנגד (כ) שהנפש נתון שם וכתוב נמי והרדידים ומתרגמינן כבינתי

מאמרו לו מעשה באמן של בני רוכל שהיתה חולה ואמרה 6 תנו כבינתי לבתי והיא בשנים עשר מנה ומתה וקיימו את דבריה אמר להן בני רוכל תקברם אמן: גבו׳ יתניא אמר להן רבי אליעור לחכמים ש מעשה במרוני אחד שהיה בירושלים והיו לו מטלטלין הרבה וביקש ליתגם במתנה אמרו לו אין להם תקנה עד שיקנה על גב קרקע © הלך ולקח בית סלע אחד סמוך לירושלים ואמר צפונו לפלוני ועמו מאה צאן ומאה חביות ודרומו לפלוני ועמו מאה צאן ומאה חביות ומת וקיימו חכמים את דבריו אמרו לו סמשם ראיה מרוני בריא היה: אמר להן בני רוכל תקברם אמן וכו': מאי מעמא קא ליים להו אמר רב יהודה 🕫 אמר שמואל מקיימי קוצים בכרם היו ורבי יאליעזר לטעמיה דתנן המקיים קוצים סאליעזר לטעמיה דתנן המקיים בכרם רבי "אליעזר אומר קדש וחכמים אומרים בלא קדש אלא דבר שכמוהו מקיימין (פ) יובשלמא כרכום חזי אלא קוצים למאי חזי אמר רבי חנינא מאי מעמא דר' שבן בערביא מקיימין קוצים יי אליעזר שבן בשדות לגמליהן אמר רבי לוי קונין קנין משכיב מרע אפי׳ בשבת ולא לחוש לדברי ר' אליעזר דאלא שמא תמרוף דעתו עליו: בותני רבי שאליעזר אומר בשבת דבריו קיימין מפני שאין יכול לכתוב אבל לא בחול רבי יהושע אומר בשבת אמרו הקל וחומר בחול כיוצא בו זכין לקטן ואין זכין לגדול דברי רבי אליעזר רבי יהושע אומר ילקמן אמרו קל וחומר לגדול: גמ' מתני' מני רבי יהודה היא דתניא רבי מאיר אומר ר' אליעזר אומר בחול דבריו קיימין מפני שיכול לכתוב אבל לא בשבת רבי יהושע

היה. בשעת מתנה ואח"כ מת: מקיימי קולים. קרדונ"ש: בכרם. דכה"ג אשכחן במסכת כלאים ל דמאכל בהמה הוי כלאים בכרם משום לא תזרע כרמך כלאים ואפילו מקיים לוקה דדרשי במועד קטן (דף ב:) כלחים שדך לח: שכן בערביה כו'. ורבנן בתר רובא דעלמא אזלי שאינן מקיימין שדות לגמליהן: קונין משכיב מרע חפי׳ בשבת. לח שנח היכח שלריך קנין כגון ששייר לא שנא במחלק כל נכסיו דכיון דתלי טעמא משום שמא תטרוף דעתו עליו דלא סמכא דעתיה שתתקיים לוואתו באמירה הלכך כדי להפים דעתו קונין אפילו בשבת בכל מתנתו בין ששייר ולריך קנין בין בלא שייר ובאמירה סגי ואע"ג דקנין דמי למקח וממכר שהרי קונין בכליו של קונה שמקנה סודרו אומר כדי לקנות בו המתנה: ולא לחוש

בני רוכל. שם אביהן: שהיחה חולה ואמרה חינתן כבינתי לבתי.

אם מתנת שכיב מרע בלא שיור היתה איכא למימר דמודה ר"א

במצוה מחמת מיתה דלא בעי קנין והוא דמית דהא לא מיבעי

לאוקומי מעשה דבני רוכל במלוה מחמת מיתה ואם מתנת שכיב מרע

לדברי ר' אליעור. מה שקונין לאו דלריך קנין כר"א דהא קיימא לן כרבנן דדברי שכיב מרע ככתובין וכמסורין אלא להפיס דעתו כדי שלא תטרוף דעתו קונין דהשתא סמכא דעתיה: מתנר' רבי אליעור אומר. אם בשבת חילק נכסיו או תקנו חכמים שיהו דבריו קיימין בלא קנין וכחיבה שלא תטרוף דעתו שמן הדין אין יכול לקנות ולכתוב בשבת: אבל לא בחול. שיש תקנה בקנין וכתיבה ולמה תטרוף דעתו: בשבת אמרו. שדבריו קיימין אע"ג דליכא למימר מגו דיכול יו לקנות ולכתוב כי לא עביד נמי קני וקל וחומר בחול דכל הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו: זכין לקטן. הואיל ואין לו יד לזכות לעלמו ממון שנותנין לו תקנו חכמים שיהא אחר זוכה ומקבל לצרכו: ואין זכין לגדול. שהרי יכול לזכות בעלמו: ר' יהושע אומר לקטן אמרו. משום דזכין לו שלא בפניו וכ״ש לגדול שיש לו יד לקבל ולזכות ושליח נמי מצי משוי והלכך כ"ש דזכין לאדם שלא בפניו: גבו מי קל וחומר לשבת. דכיון דאין יכול לכתוב עשו לו תקנה לקנות דבריו באמירה בעלמא כדי שלא תטרוף:

מתני׳ ועוד תנן במס׳ כלים (פכ״ט מ״א) והסגוס והרדיד כו׳ ופירש בערוך® דהיינו רדידים וקרוי בלשון ישמעאל ריד״א והוא לעיף דק שהאשה מתכסה בה ראשה ותכס בלעיף ותחעלף מתרגם בתרגום ירושלמי רדידא (בראשית לח): **כְּוְבֵּדְיְ מִשִּ״מ וֹאפִי׳ בשבת.** במצוה מחמת מיתה או בכותב כל נכסיו אתי שפיר דשייך התם טירוף דעת כי אע״פ שהקנין אינו מעלה ומוריד מ״מ מצטער על הדבר ב וה״ה נמי בכותב מקלת אע״פ שסבור הוא עדיין לחיות שהרי אינו יכול לחזור בוג ומשייר לנפשו מ״מ שייך ביה טירוף דעת כדפי׳ רבינו שמואל ואפי׳ בשבת נמי מותר להקנות כדאמר בהזורק (גיטין שו: ושם) ההוא ש"מ דכתב לה גיטא לדביתהו למחר תקיף ליה עלמא טובא אמר רבא מי איכא דוכתא^{ט.} דלינסבא גיטא ותיזל איהי ומיחוד ותפתח כו׳ והיכי קא קניא ליה הא אקנייה רשותא בשבת אסור אלא ש״מ בש״מ הקילו™ וא״כ מותר להקנות גם הכא ותדע דבש״מ הקילו דהא תקשה היכי הוה מצי לגרש בשבת והתניא בתופתא דבילהש אין מגרשין בשבת אלא בש״מ הקילוי ה: ש זברן לגדול ואין זבין לקשן. וא״ת למה אין זכין לקטן הלא זכין לאדם שלא בפניו וי״ל כיון דוכיה מטעם שליחות י מאן דמצי משוי שליח יש לו זכיה ומאן דלא מצי משוי שליח אין לו זכיה שד ומאן דאים ליה זכין לקטן ואין זכין לגדול ס"ל כיון דגדול יכול לקנות לא תקון ליה רבנן זכיה כמו בקטן:

- משכיב מרע אפי׳ בשבת לאו משום דחיישינן כלל לדברי ר׳ אליעזר דמתני׳ דקאמר אחד בריא ואחד מסוכן צריך קנין. אלא כרבנן

וכ"ל מוס"ן, ד) [שכת כע: "ש"ן, ה) [כ"ל אלעזרן, ו"ל"ל הלעזרן, ו ללחים פ"ה מ"ח שכת דף קמד: ז) [ל"ל אלעזרן, מ) גי ירוטלמי ר' יוסי בר בון אומר עילא היה רוצה לקללן מקיימי במצוה מחמת מיתה כדאוקימנן לעיל וקנא:ן דהא מתנת שכיב מרע במהלת כולי עלמא מודים דלא מיקניא באמירה היה רוצה לקללן מקיימי
כרכום בכרם היו, ט) [2"ל
אלעזר], י) [2"ל אלעזר],
י) [נ"ל ומסמו"ם
הי מושלי ומסמו"ם
וחכמי אומרי בשבי
וכי], () [פ"ה מ"ח],
יוכין, ענת הכחן, () [פ"ה ואם כן ע"כ פליג ר"א אפילו במלוה מחמת מיתה: אמר להן אין מביחין רחיה מבני רוכל. דרשעים היו והלואי שתקברם אמם כדמפרש טעמא בגמרא וקנסא הוא דקנסום ל) [טיין לענר הצמן, ל) [טיי הרשב"ס חמלא לעיל קנא: ד"ה כבינתי וע"ש], **ס**) ל"ל בראשונה, **ע**) [ערך ככליאר], רבנן לקיים מתנת אמם לבתה בלא קנין: גבו' במרוני. על שם מקומו: ברסשוכה, לש) (עדך בכניסר), מש בניטין (ש) (עדך בכניסר), מש (עד) ליקניה ניהלה דוכחת ליקניה ניהלה דוכחת ליחת, ד') (פנינו ליחת, ד') (וע"ע חוס" עירובין על. ד"ה וחקר וחוס" גיטין עוד ד"ה וחילו וחוס" בינטין עוד ד"ה וחילו וחוס" בינטין לנידיה ברסף לוחוס" בינטין לנידיה ברסף לוחוס" בינטין לנידיה ברסף מינטין בינטין בינטין בינטיים ברסף בינטין בינטין בינטין בינטין בינטיים ברסף בינטיים ברסף בינטיים בינ וביקש ליתנס. שהיה שכיב מרע לדברי ר"ח ומקבלי מתנה לח הוו גביה כדמפרש בקדושין [כו:] והתם פריך עלה טובא: אמרו ליה אין להם לו: ד״ה והא מלוה), ש) [שייך לדף קנו.], ש) [ועיין מוס' סנהדרין סח: ד״ה קטן ומוס' גיטין לט. ד״ה קטניס], מקנה. לזכות בהן המקבל מתנה לפום מאי דלא סמכא דעתן עד שיקנה כו' הכי מפרש בפ"ק דקדושין והתם מפרש שפיר: ולקח בית סלע. שחינו ראוי לזריעה וקנאו בזול לשם כן על מנת להקנות (י) לו: מרוני בריא

במקלת היתה ומיבעי לו לאוקומי

הגהות הב"ח (h) במשנה ואמרה תינתן כבינתי. נ"ב ע"ל בתום' דף

קמט סוף ע"א: (ב) גם' קיים שוף ע"לו. וכ) גם' מעשה במרוני. נ"ב בקידושין דף כו מביח רש"י להדיח דל"ל דף כו מביח רשייי נהדיח דרייב מדוני ע"ש מלך מדון אחד: (ג) שם הלך ולקח בית סלע. נ"ב ע"ל בפ" חוקת דף מד במ"ש התוס' בד"ה דלא ה"ל ארעא: (ד) שם מאי טעמא קא לייט. נ"ב [הא דלא משני] דרשעים היו איכא למימר דרא מדקדק בע"כ אי אפשר א"כ [מאי קאמר ר"א אלא צריר לומרז דלדעתו בלבד היו לרץ טונו לדמשנו בכבי היא רשעים ומשני מקיימי קולים בכרם היו ור"א לטעמיה כו': (ה) שם שכמוהו מקיימין (בשלמא כרכום וכו' למאי חזי) (בשנתם כרכום וכוי נתחי חזי) תח"מ וג"צ בפרק חבית ל"ג להך קושיא: (ו) רשב"ם ד"ה ולקח וכוי להקנות בו הס"ד: (ו) ד"ה בשבת וכוי מגו דיכול להקנות: (ח) תום" ד"ה (בע"ח) רבי וכו' משום ר"מ כר' אליעזר דצריך קנין כל"ל ומיבת דצריך נמחק: (ט) בא"ד דכחול נמחק: (ט) בא"ד אבל בריא עד שיקנה בכסף יבשטר ובחזקה ר"ח אומר אחד בריא ואחד מסוכז אחד בריא ואחד מסוכן נכסים שיש להם אחריות: (י) ד"ה כנינתי וכר והיינו כנינתי דהכא ופיי רש"י התם במי נושקא: (ד) בא"ד שהיא כנגד הלב שהנפש נחון שם:

> לעזי רש"י קרדונ"ש. דרדרים (קוצים).

מוסף רש"י

ר**וכל. שם אדם** (לעיל קנא: כבינתי. בית נפש נושק"ח בלע"ז והוא לשון כבינות בנע"ז והוח נשון כבינות דרחלות במסכת שבת (נד.) שמכבנין אותן למילת (דעיד שם). והיא בשנים עשר שם). והיא בשנים עשר מנה. כך היתה שוה (גיטין טו.). וקיימו את דבריה. לע"פ דמתנת מקלת כלל קנין הואי, דמדקתני דכריה משמע דכרים כלא קנין הואי ולעיל שם). תקברם אמז. קללה היא כלומר לא יעלו על לב ולא יזכרו בבית המדרש לראיה לפי שרשעים היו,

ים שהיים קוצים בככם ולר"א כלאים נינה, ולא כלמד מהן ראיה לפי שלא דקדקנו בהן איך הימה אומה ציאה, שממון שהיי השנים לא הזוכרו בבסמיד (ניסין פוז). במדובי. מאופו מקום כדכמיב (יהושע יב) מלך מדון אמד (קוושין בה). עד שיקבה על גב קרקע. ולא היה לו קרקע (שם). משם ראידה. בממיה (פובה בח). רבי אלעזר אומר קדש. מקדש את המכואה משום כלאים דוכיעה

אליבא דר׳ אליעור ור׳ יהושע הכי כדקתני מתני׳. ר׳ מאיר אומר ר׳ אליעור אומר בחול דבריו קיימין. בלא כתיבה משום דראוי לכתוב וכל הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו: אבל לא בשבת. הואיל דאין ראוי לכתוב וכל שאין ראוי לבילה בילה מעכבת בו: ר׳ יהושע הכי כדקתני מתני׳. ר׳ מאיר אומר ר׳ אליעור אומר בחול דבריה קיימין. בלא כתיבה משום דראוי לכתוב וכל הראוי לבילה בילה מעכבת בו: ר׳